

JEDNAK KSIĄZKI

GDANSKIE CZASOPISMO HUMANISTYCZNE

2015 nr 4

o Młodej Polsce mniej znanej

OD REDAKCJI

SŁOWO WSTĘPNE

EDWARD JAKIEL

Uniwersytet Gdański

Niniejsza publikacja jest już czwartym numerem czasopisma gdańskiej polonistyki „Jednak Książki”. Tym razem podjęto tematykę historycznoliteracką. Tom poświęcony jest Młodej Polsce, a dokładnie - mniej znanej, a nawet zapomnianej. Przystępując do realizacji niniejszego przedsięwzięcia naukowego, pragnąłem zgromadzić prace na temat autorów i dzieł zapomnianych, a przecież współtworzących epokę. Kryterium zatem doboru materiałów do publikacji było to, by przedstawić zapomniane, albo zgoła nieznanne utwory literackie lub też słabo dotąd zinterpretowane, albo zaprezentować autora, o którego pisarstwie trudno szukać informacji w pracach poświęconych epoce. O sensowności takich prac badawczych nie trzeba dzisiaj nikogo chyba przekonywać. Przynieść one bowiem mogą nie tylko szerszą wiedzę na temat epoki literackiej, ale też mogą dać pogłębioną, gruntowniej udokumentowaną refleksję historycznoliteracką. Przykładem owocności i celowości takich studiów jest okazały tom *Literatura nienyczerpana. W kręgu mniej znanych twórców polskiej literatury lat 1863-1914*, pod redakcją Krzysztofa Fiolka, jaki pod koniec 2014 roku ukazała się w wydawnictwie Universitas. Badając zapoznane, trafia się na interesujące utwory, a nie tylko dowody epigoństwa. Nierzadko odkrywa się subtelnie skomponowane, oryginalnie sformułowane, dotąd nie spotykane idee, ujęcia, tematy itd. Poszukiwania i odkrywania; przywracania zapomnianego wydaje się być trzecim rodzajem, czy też typem studiów

historycznoliterackich. Obok wielkich syntez tematów, autorów lub zjawisk oraz gruntownych, uszczegółowionych studiów analitycznych arcydzieł lub wybitnych pisarzy– dopełniają one rzetelny trud badawczy. Takie prace historycznoliterackie mają swój klimat, specyfikę, a i nierzadko prowadzą do ciekawych spostrzeżeń. Jakkolwiek by się działo, mogą stać się czymś ożywym, wnoszącym jakiegoś rodzaju świeżości do studiów, impulsem do dalszych poszukiwań.

W niniejszym zeszycie znajdują się różnorodne prace, nie tylko dotyczące mało znanych pisarzy. Obok więc szkiców na temat utworów i autorów słabo badanych i omawianych, albo zapomnianych (Konar, Grossek-Korycka, Różycki, Konczyński) i nieznanymi (Donchin), zamieszczone są prace o autorach znanych (Komornicka, Niemojewski) i wybitnych (Miciński, Żuławski). Cóż więc tu nieznanego lub zapomnianego? Odpowiedź daje lektura tego zeszytu „Jednak książki”. Prezentowane tu są bowiem wyniki badań prowadzonych z dala od głównych traktów, po jakich wiedzie historia literacka Młodej Polski. Dzięki nim nie tylko poznajemy lepiej dobrze znane zjawiska i autorów młodopolskich, ale odkrywamy coś, o czym dotąd nie pisano, albo, jak w przypadku jednej z „legend” Niemojewskiego – nie penetrowano gruntownie problemu. Mamy tu też recenzje – tak ważny w rozwoju naukowym element dyskusji.

Wypada życzyć, aby zeszyt ten, niewiele wszak prac przedstawiając, dawał satysfakcję poznawczą. Oby stał się zaczynem dzieła nowego – potrzebnego, periodycznego wydawnictwa, skoncentrowanego na literaturze Młodej Polski.

12

Edward Jakiel